

Nieuwe riemen voor het energiebeleid 2014-2019

Advies van 7 juli 2014

Toelichting Vlaams Parlement – 8 oktober 2014

Annemie Bollen

‘Scheef geladen’ energiebeleid

Beleidsfocus in de praktijk op		Ideale beleidsfocus omvat ook
Instrumentele aanpak	+	Transitie-aanpak: LT-visie, samenwerking, integratie, participatie, innovatie, collectieve aanpak
Koolstofarmere energievoorziening	+	Fysieke en economische leveringszekerheid Convergentie met economische ontwikkeling Billijkheid – sociale effecten
Energie-aanbod: productiecapaciteit	+	Systeemaanpassingen: netten, vraagsturing, tarifiering, marktmodel, ...
Groene stroom	+	Energiebesparing (bestaande) gebouwen (Groene) warmte
Certificatensystemen	+	Andere, aangepaste financierings- en steun- en begeleidingsmechanismen
Curatief sociaal beleid	+	Preventieve geïntegreerde aanpak energie-armoede

Gooi het over een andere boeg

‘Nieuwe riemen voor het energiebeleid 2014-2019’

- Uitdagingen
- Aanbevelingen
- (+ aandachtspunten beleidsnota)

Advies

Nieuwe riemen voor het energiebeleid
2014-2019

Brussel, 7 juli 2014

4 uitdagingen voor het energiebeleid

1. CO₂-armer energiesysteem

- Energiebesparing
- Hernieuwbare energie

2. Bevoorradingszekerheid

- Fysiek
- Economisch (betaalbaarheid)

3. Infrastructuur

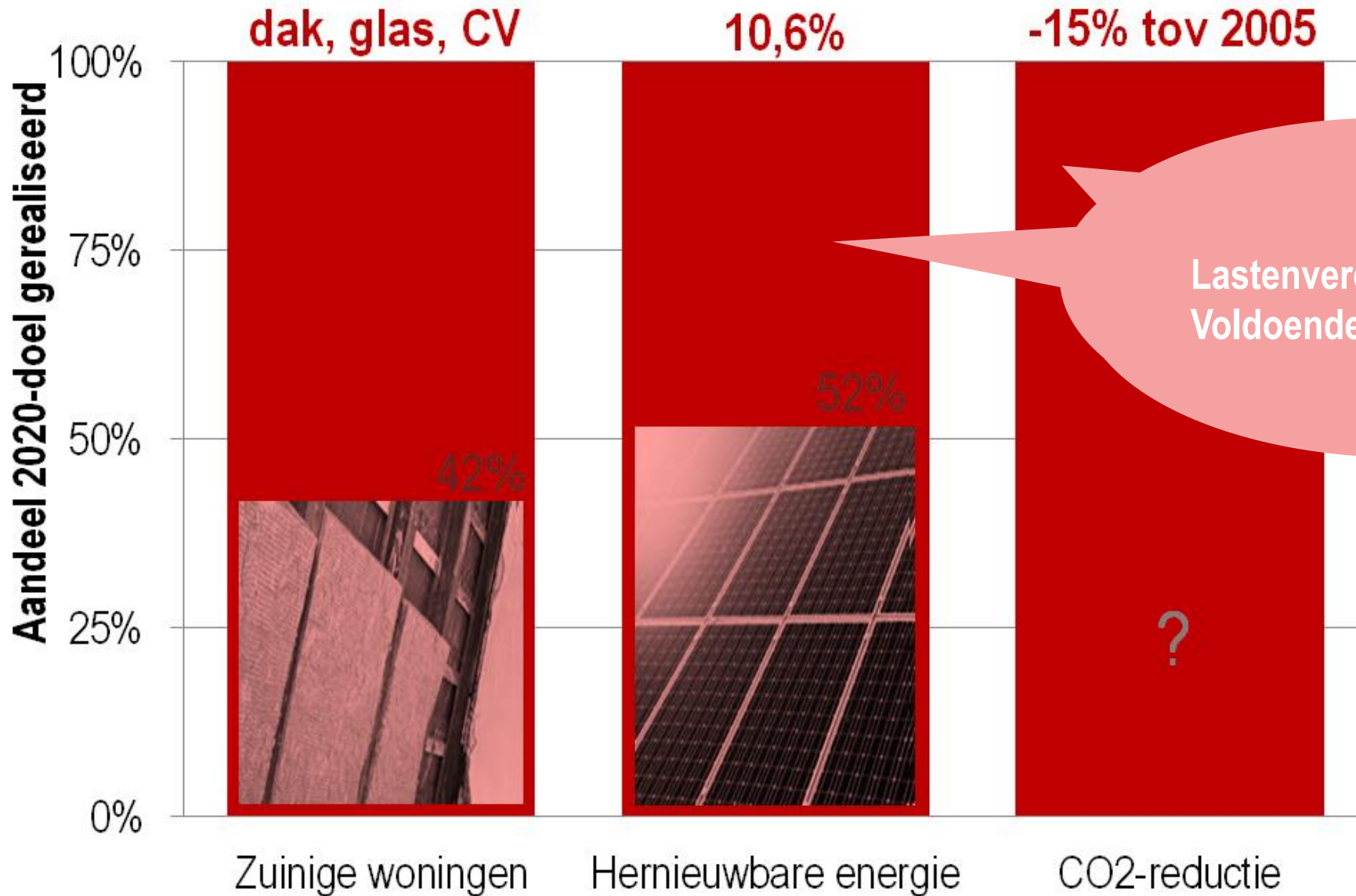
- Massale investeringen
- Financiering (uitgestelde doorrekening)

4. Governance

- Instrumentele aanpak
- Transitie-aanpak

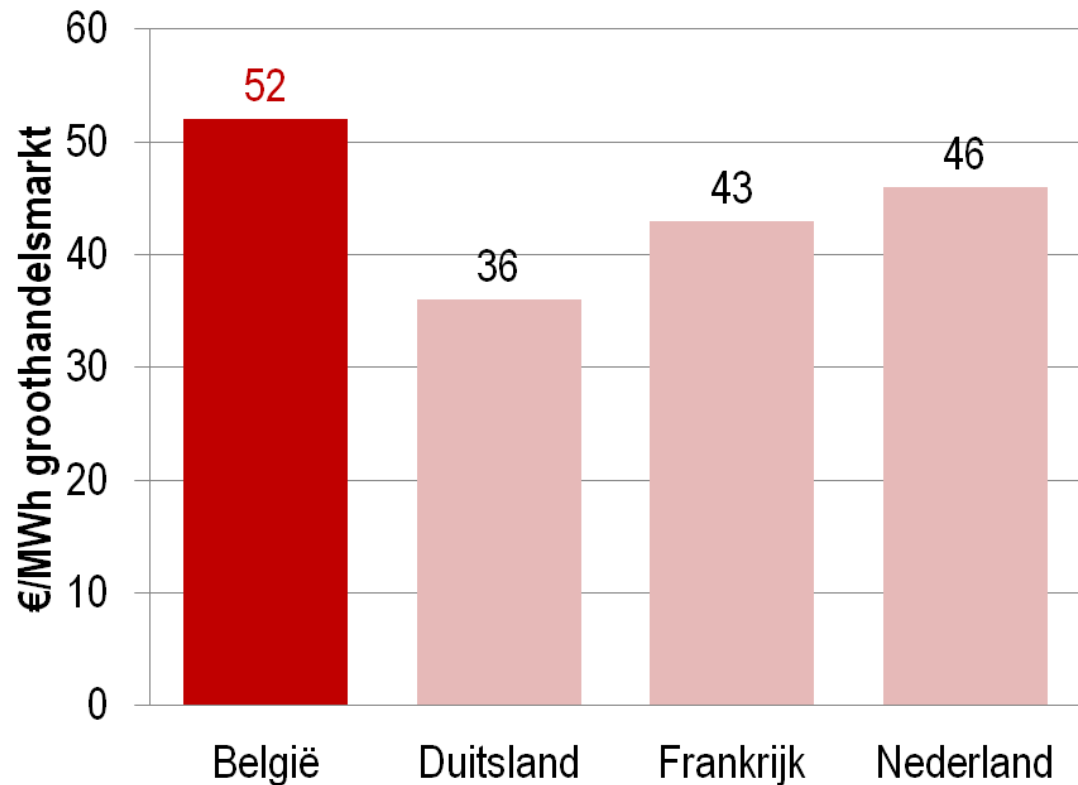
1. CO₂-armer energiesysteem

2. Leveringszekerheid

-
- Productiecapaciteit
 - Flexibiliteit
 - Netinfrastructuur en netbeheer
 - Gasafhankelijkheid
 - ...
 - Noodleveranciersregeling

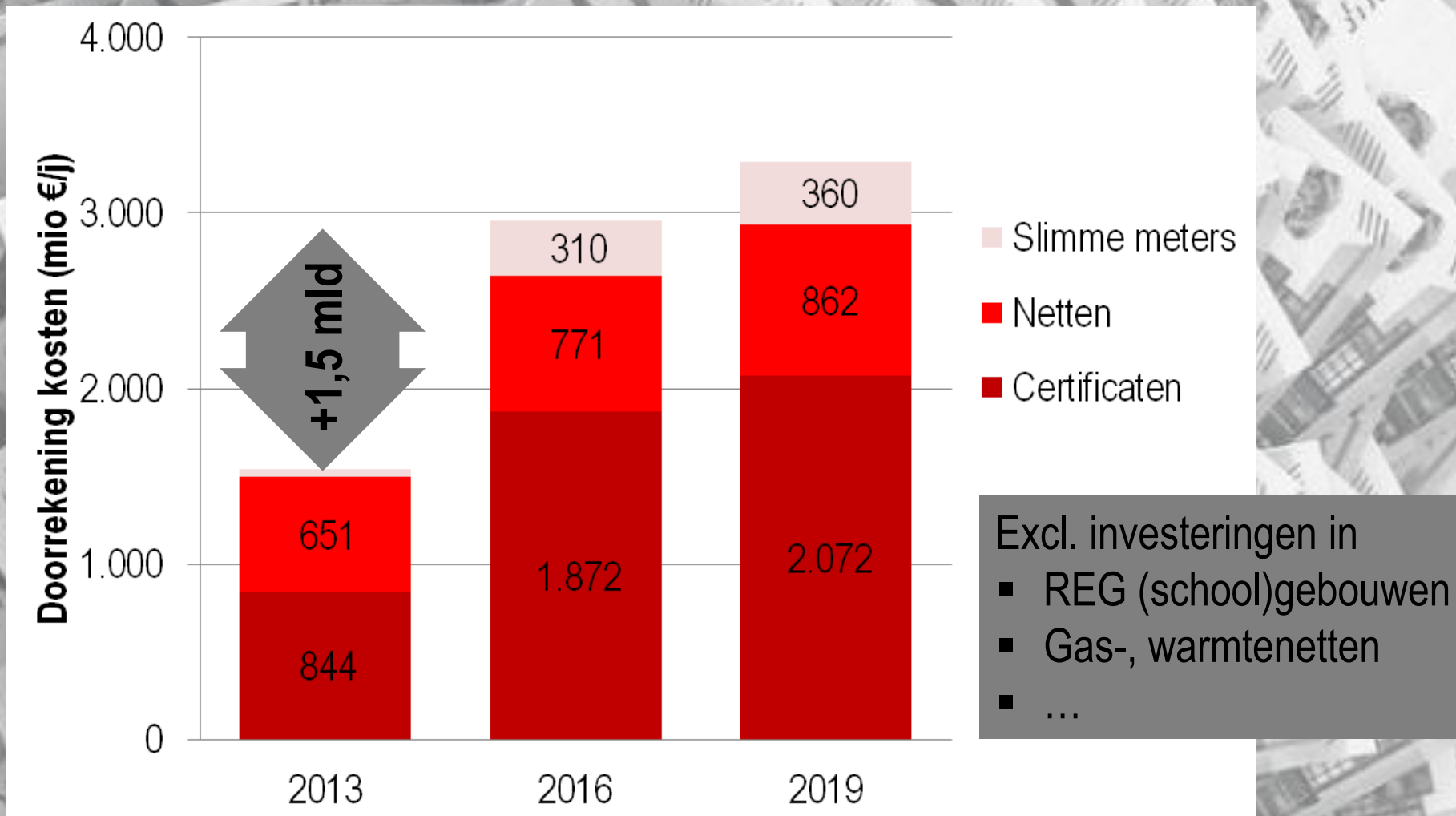
2. Leveringszekerheid

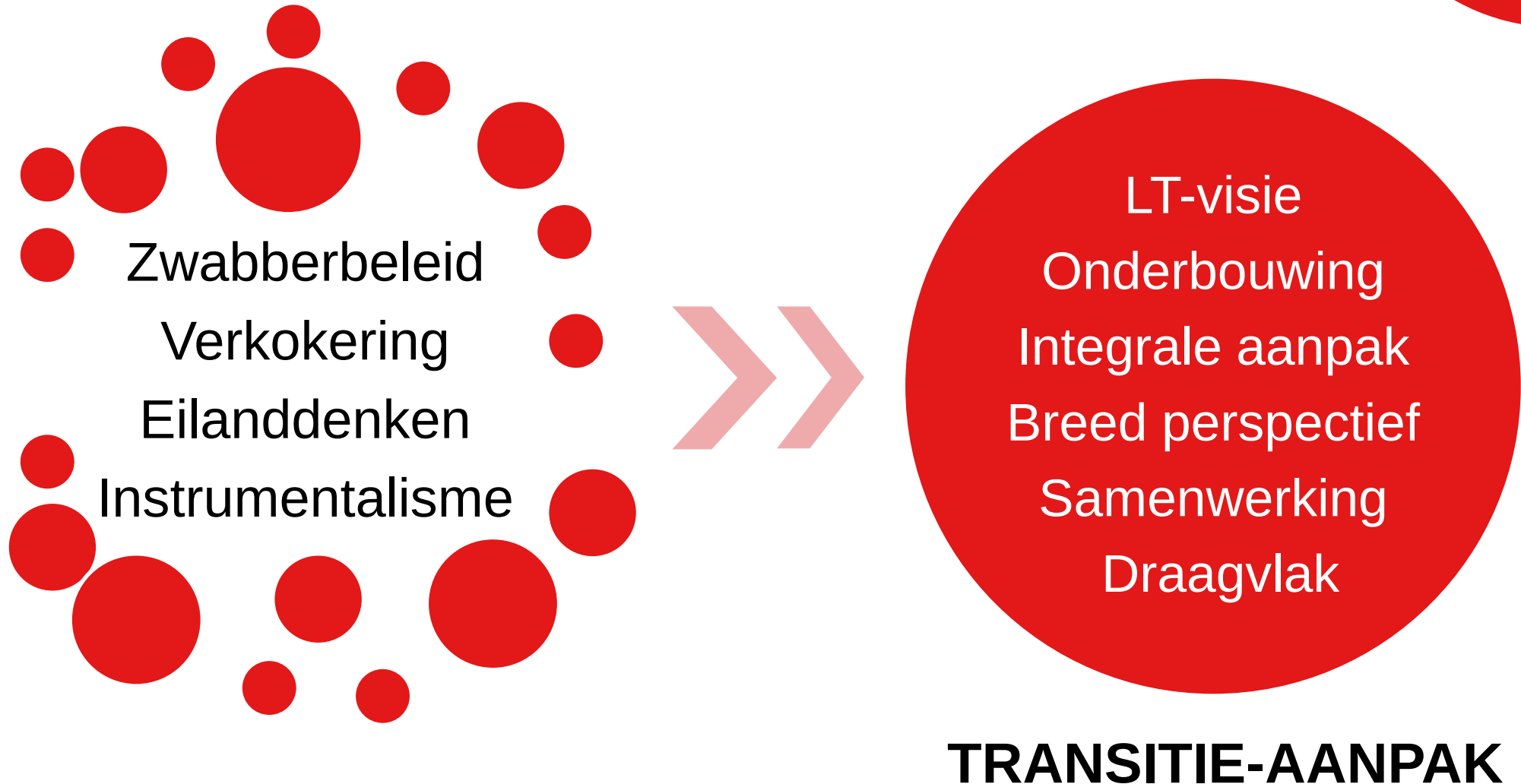
EVOLUTIE VAN DE ELEKTRICITEITSPRIJS Y+1 (€/MWh)

3. Financiering massale investeringen

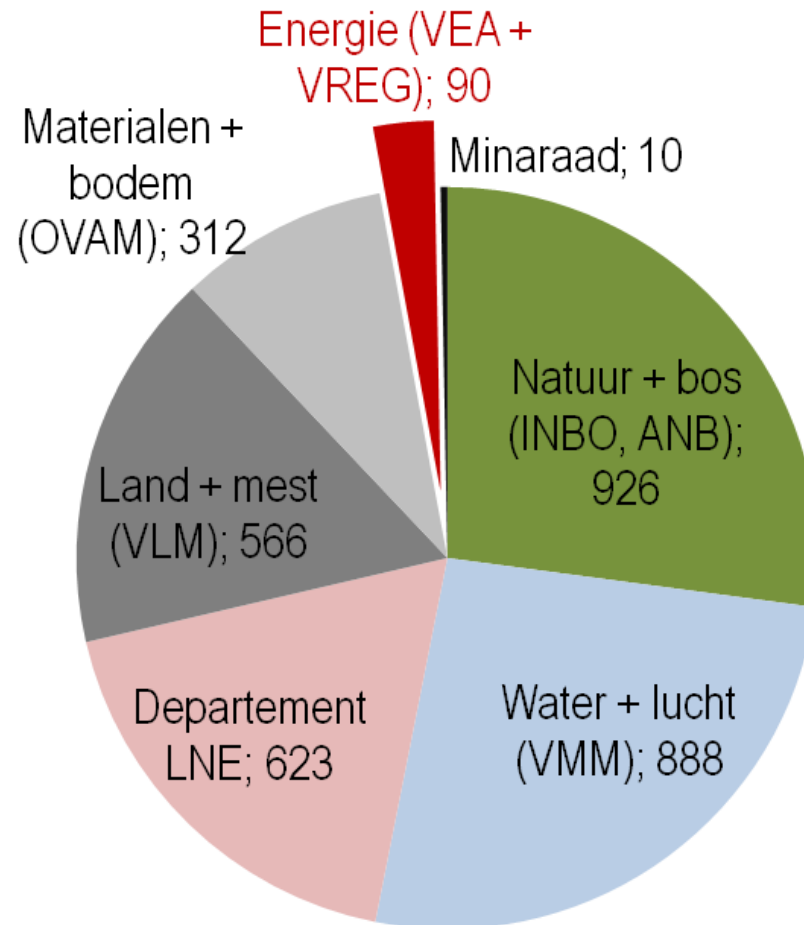

4. Vernieuwde beleidsaanpak

4. Vernieuwde beleidsaanpak (bis)

■ Voldoende gewapende overheid?

■ Samensporen met sociaal-economische ontwikkeling

Ontwikkeling
nieuwe
activiteiten

Gemiste verankering
beloftevolle bedrijven

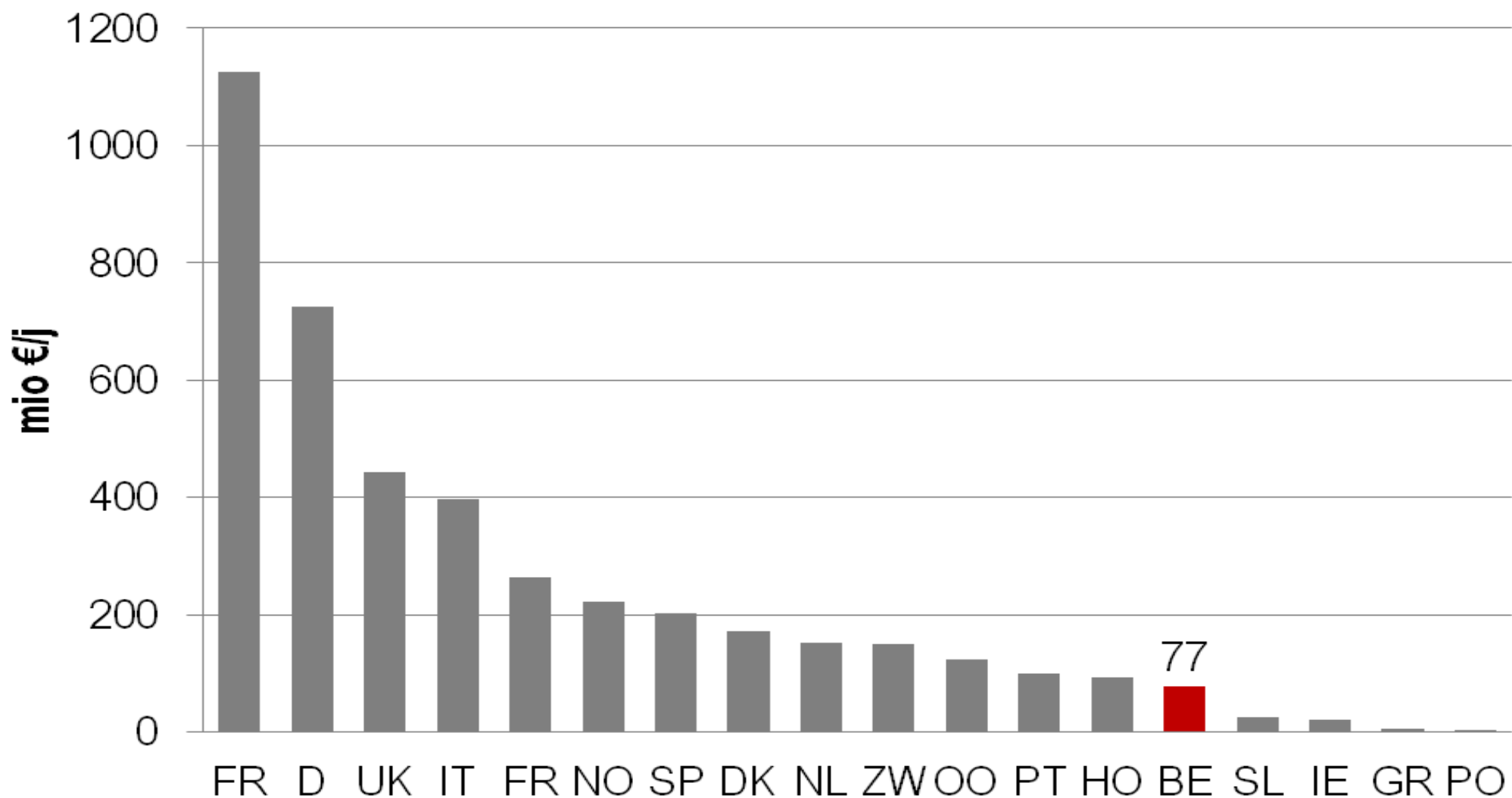
Weinig middelen voor
energie-innovatie

Impact op
bestaande
activiteiten

Efficiëntieverliezen

Impact op
concurrentiepositie en
energie-armoede?

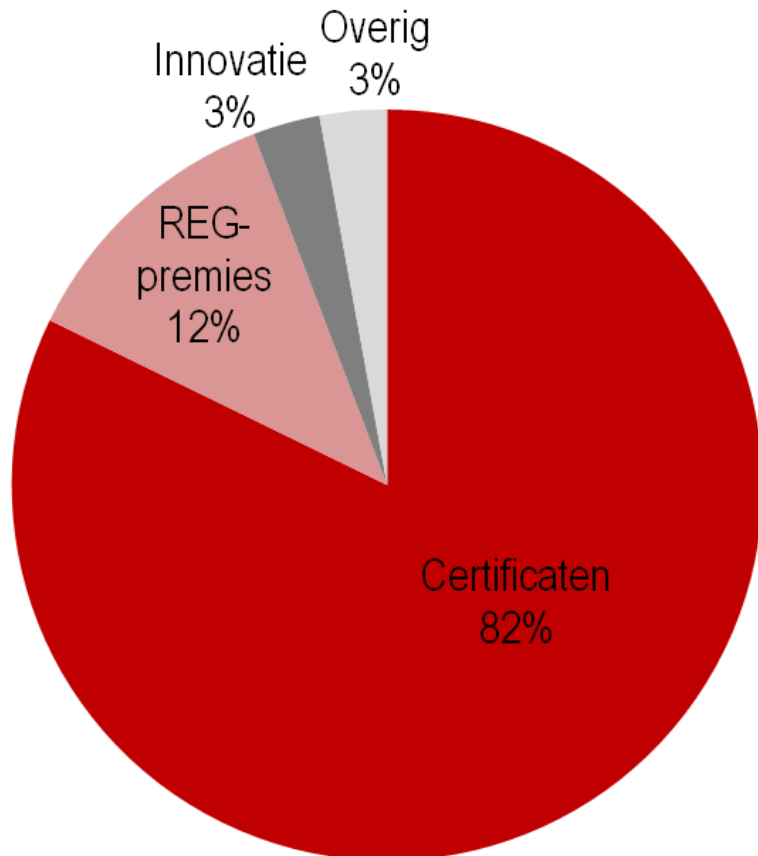
Middelen voor energie-innovatie

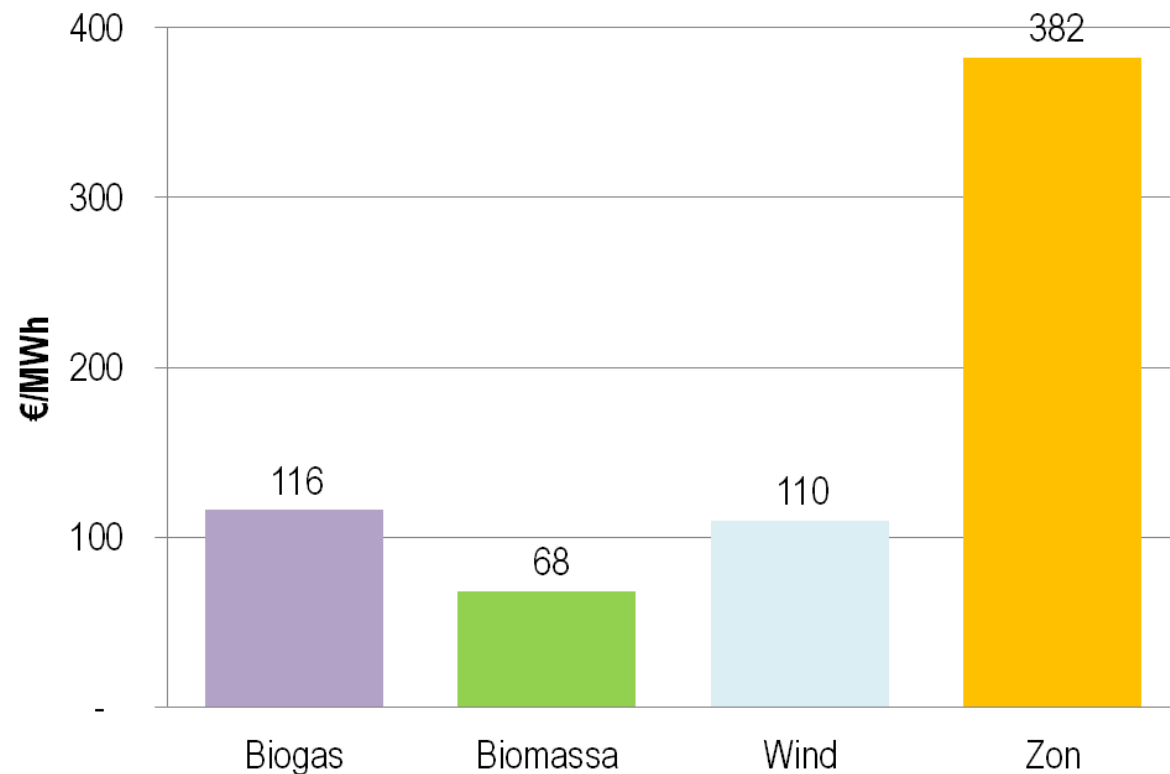
Efficiëntieverliezen

- Hernieuwbare energie (82% kosten) vs REG (± 75% CO₂-reductie)
- Zonne-energie in groene stroombeleid: 65% kosten, 29% productie

Kosten Vlaams energiebeleid

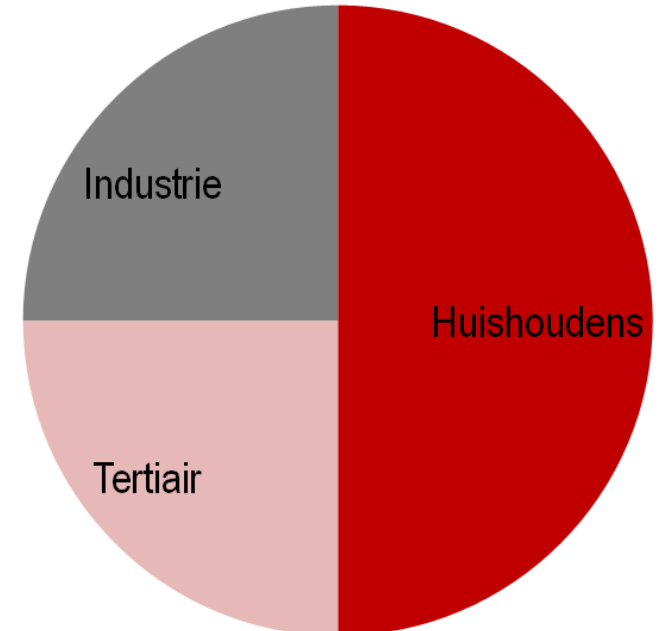
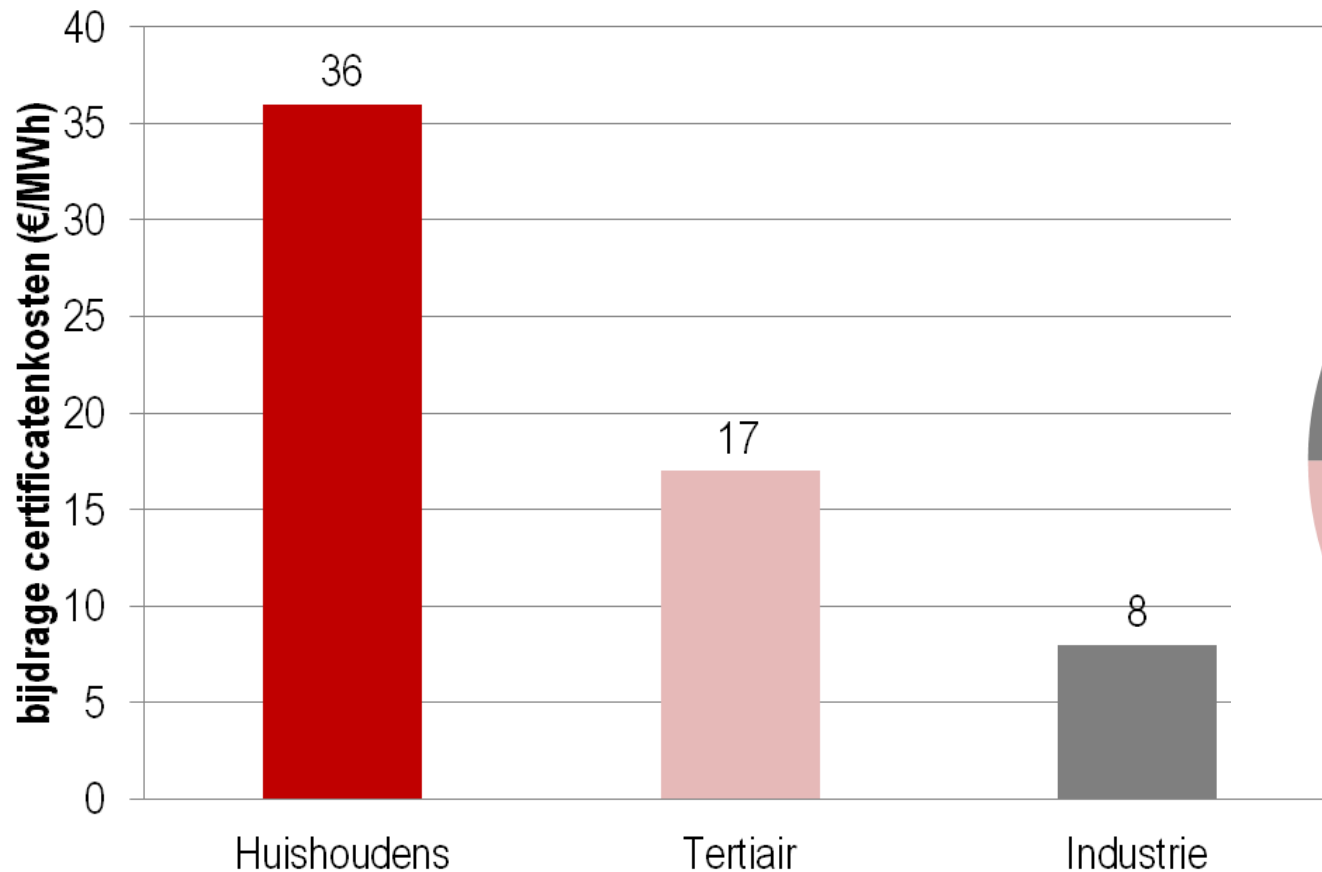
Kosten groene stroombeleid/MWh

Impact op competitiviteit en energiearmoede?

- **Weinig info over lastenverdeling** tussen én binnen doelgroepen

Bijdrage in financiering certificatenkosten

- **Eigenaarschap** en afweging private/publieke initiatieven

12 nieuwe riemen voor het energiebeleid

TRANSITIE-AANPAK

1. LT-visie o.b.v. scenario's en bottom-upaanpak
2. Samenwerking en integratie
3. Versterking VREG en VEA door verschuivingen
4. Onderbouwing, data, transparantie, maatwerk, innovatie, participatie

EVENWICHTIGE BENADERING

5. Risicobeheer fysieke en economische leveringszekerheid
6. Sociaal-economische synergieën en innovatie
7. Competitiviteit en verdelingseffecten

12 nieuwe riemen voor het energiebeleid

AANGEPAST INFRASTRUCTUUR- EN STEUNBELEID

- 8. Energierenovatie, o.a. school, sociale woning, publiek gebouw
- 9. Herziening certificatensystemen - doorrekening kosten
- 10. Opvolging netontwikkeling, nettarifering, kader warmtenetten
- 11. REG, EPB- en EPC- aanpassingen (wat beïnvloedt gedrag?)
- 12. Preventief energie-armoedebeleid

Aandachtspunten voor de beleidsnota

- A. Hoe komen we tot de **lange termijnvisie** op het energiesysteem?
- B. Waarom moeten we **netontwikkeling en -beheer** nauw opvolgen?
- C. Hoe financieren we de **certificatensystemen**?
- D. Hoe verbeteren we de **energie-efficiëntie** echt?

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

A. LT-visie: voorwaarden voor een 'pact'

Politiek draagvlak

- Overheidsinitiatief
- Politiek engagement

Voldoende capaciteit

- Bottom-up feiten, cijfers, scenario-analyses
- Menskracht en rekenkracht (verschuivingen nodig)

Degelijk proces

- Brede betrokkenheid
- Breed perspectief

Specifieke aandachtspunten

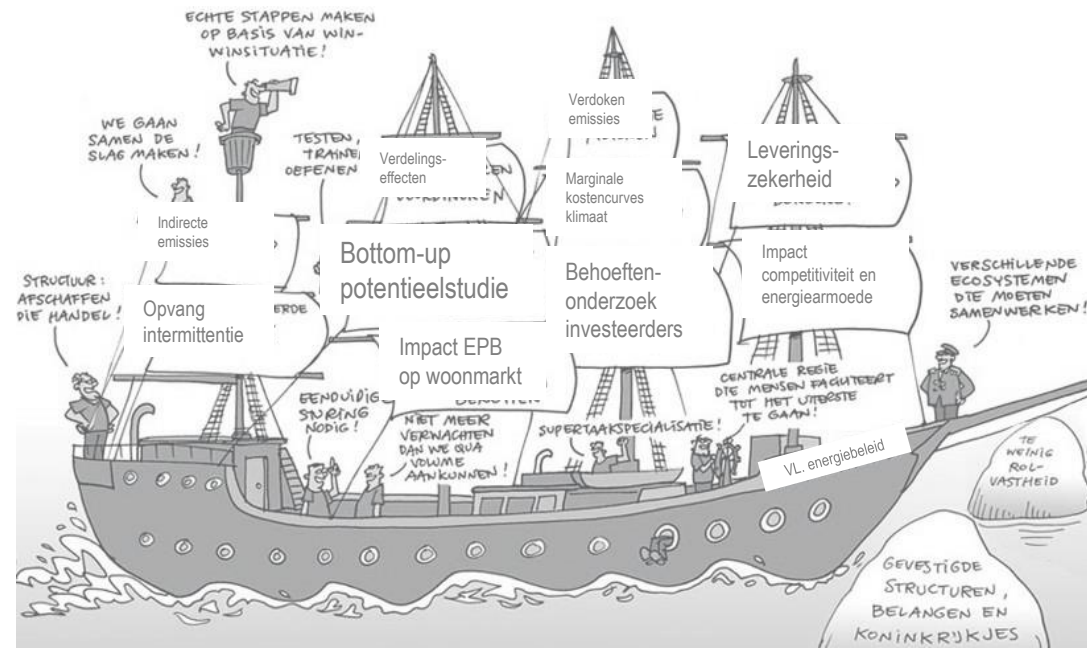
≠ Nederland (cf. energieakkoord)

■ ‘Alle hens aan dek’

- Projectmatig werken
- Verschuivingen binnen overheid
- Samenwerking met derden

■ Maak werk van de gevulde onderzoeksagenda

- Bottom-up potentieelstudie (≠ recente VITO-studies)
- ...

B. Netontwikkelingen

- Belangrijke maatschappelijke uitdagingen en keuzes
 - Leveringszekerheid - noodplannen
 - Verslimming
 - Uitbreiding
 - Aanpassingen netorganisatie
 - Vlaams nettariefsysteem: tariefmethodologie, tariefstructuur
 - Nieuwe energiediensten
 - Aangepaste marktmodellen
 - Warmtenetten en warmtenetten
- 800 mio €/j investeringen (E+G) en stijgend ...
- **Volg** netontwikkelingen **actief op**
- Zorg voor **transparantie** over ontwikkelingsscenario's

C. Certificatensystemen

■ Schuif certificatenkosten niet langer vooruit

- Advies en rapport 10/3/2014
- (Nieuwe) cijfers VREG en VEA

■ Herzie de certificatensystemen

Achtergrondrapport

Uitgestelde doorrekening van certificatenkosten
voor groene stroom en WKK
op de elektriciteitsfactuur

Brussel, 10 maart 2014

Toelichting

Dit rapport werd opgemaakt door het SERV-Secretariaat ter ondersteuning van het sociaal-economisch overleg en de beleidsadviesgeving door de sociale partners in de SERV. De bevindingen, interpretaties en conclusies in deze studie vallen volledig onder de verantwoordelijkheid van het SERV-Secretariaat en kunnen op geen enkele wijze toegeschreven worden aan de Raad, een organisatie vertegenwoordigd in de Raad of een lid van de Raad.

Contactpersoon

Annerie Bollen - abollen@serv.be 02 209 01 00

SERV_20140310 Uitgestelde doorrekening certificatenkosten RAP
Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
Wittestraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 08 • info@serv.be • www.serv.be

**Doorgerekende certificatenkosten
met oplossing uitgestelde doorrekening in 2016-2019**

**Tekort: € 1,2 mld in 2013
€ 1,5 mld in 2014
€ 1,8 mld in 2015**

Kosten toegekende certificaten

Doorgerekende certificatenkosten

2.500.000.000

2.000.000.000

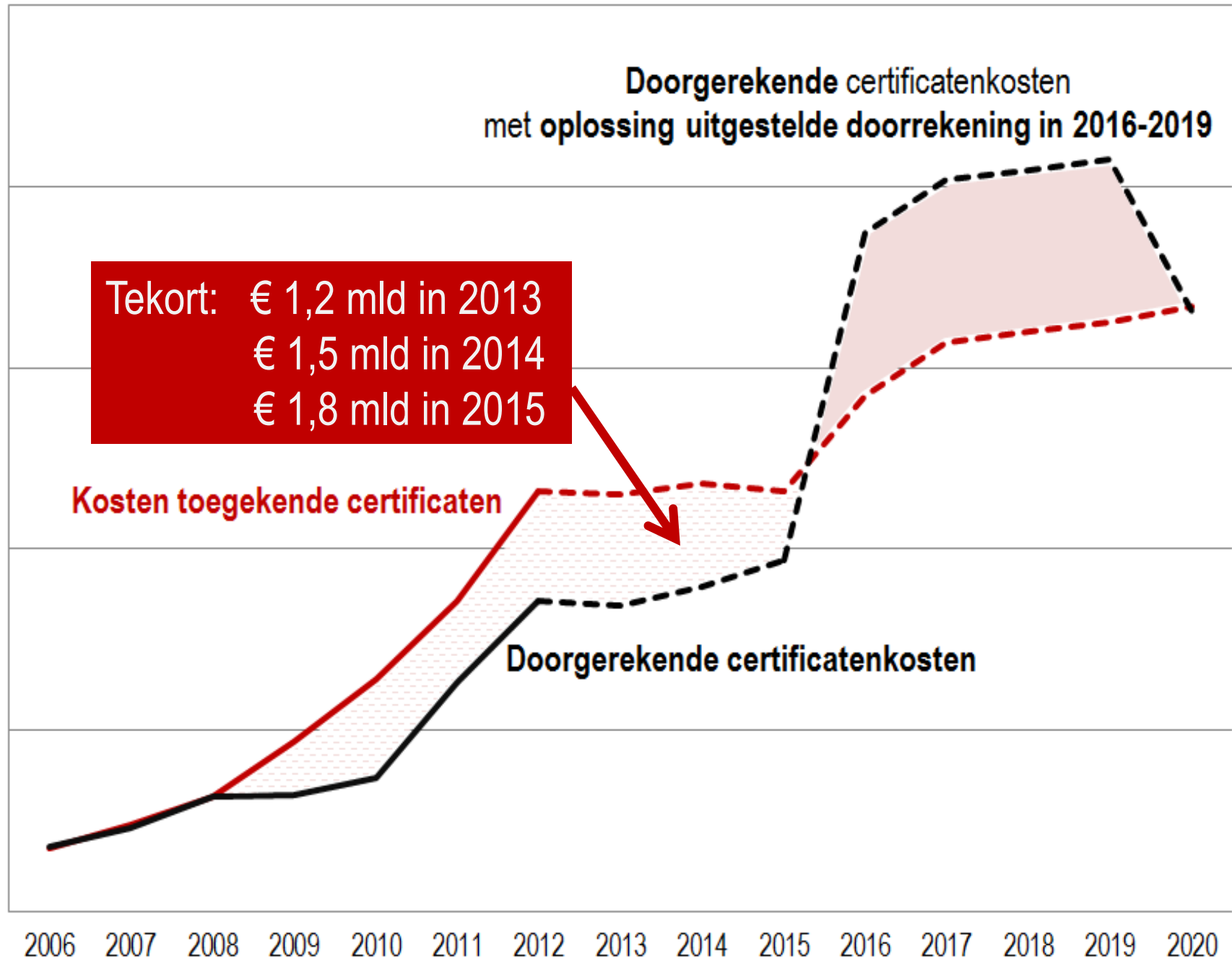
1.500.000.000

1.000.000.000

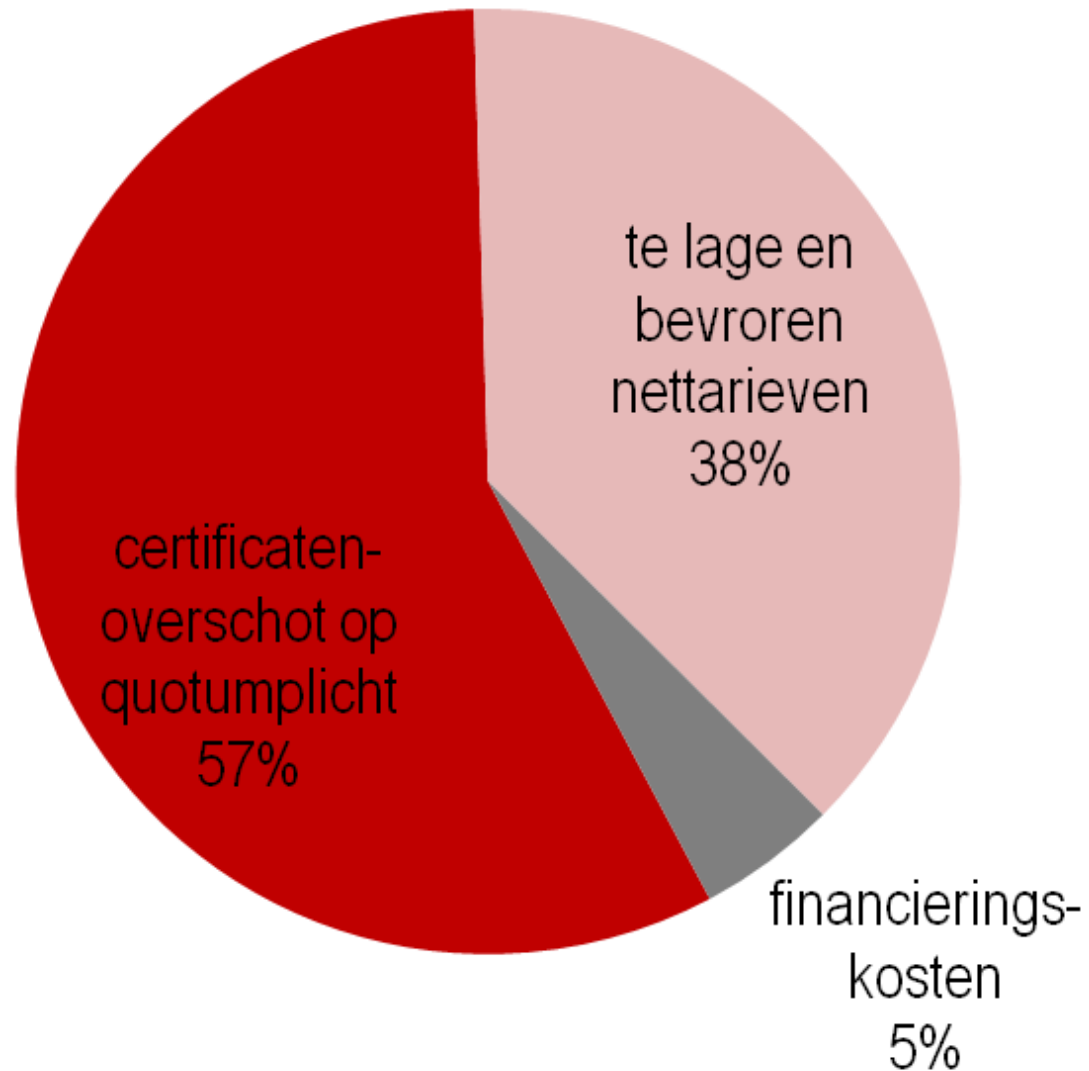
500.000.000

EURO

2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020

Oorzaken van tekorten

Oplossingen

	Algemene middelen	Factuur	Andere
Certificaten-overschotten	Opkoping en definitieve uit de marktname	Verhoging # in te leveren certificaten	Beperking toekenning nieuwe inst.
Tekorten nettarieven	Tegemoetkoming begroting	Doorrekening in nettarieven 2015, 2016, ...	

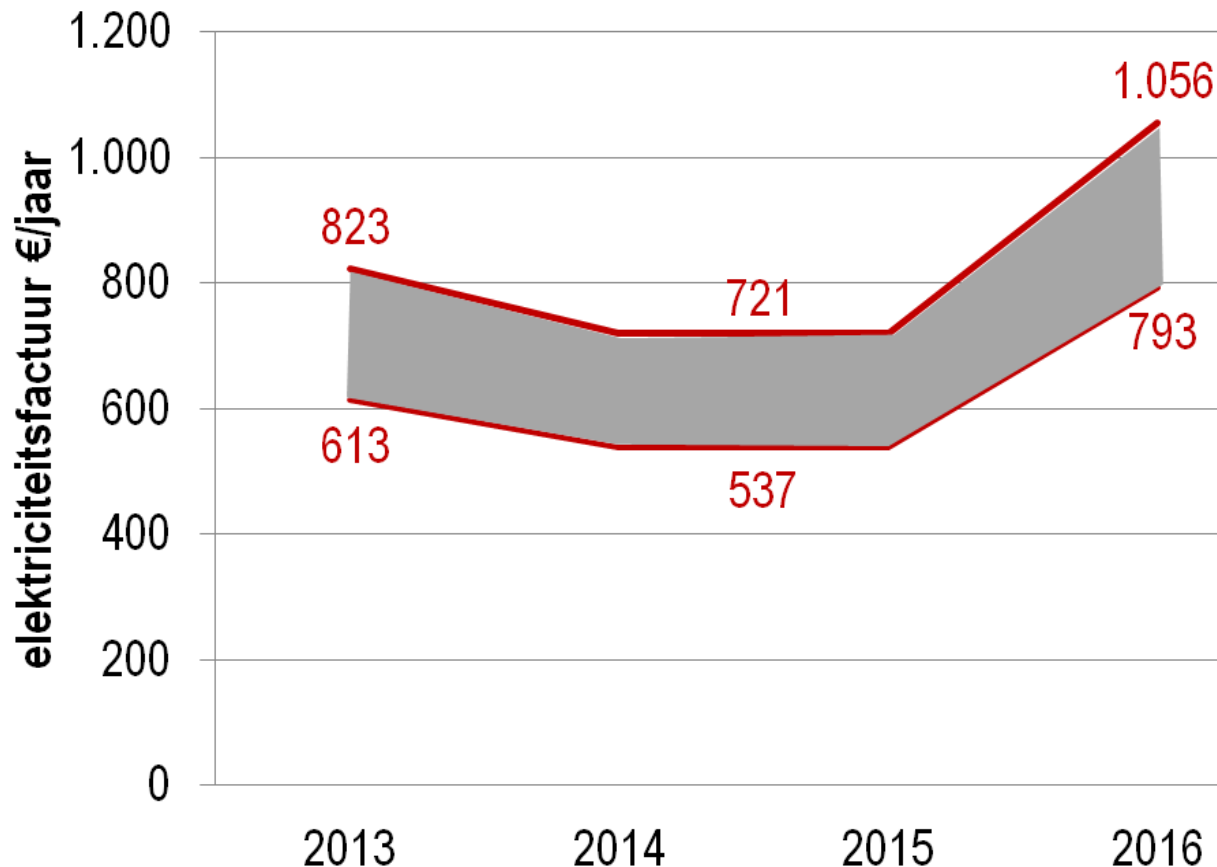
- Bekijk impact op competitiviteit en energie-armoede
- Debatteer

Nood aan een snelle aanpak

- Stijgende prefinancieringskosten
- Opeenstapeling kostenstijgingen
 - Realisatie 2020-doel
 - Offshore
 - Netaanpassingen
 - Backup, ...
- Verlaagde BTW in 2014 en 2015

Impact op factuur bij doorrekening 2016-2019 (BAU)

- Grote verschillen naar gelang netgebied, spanningsniveau, ...
- Bedrijven: + 22% in 2016 tov 2013
- Huishoudens: + 29% in 2016 tov 2013
+ 48% in 2016 tov 2014 (verlaagde BTW)

Onderzoek impact op kwetsbare gezinnen en bedrijven!

Differentieer eventueel tussen en binnen doelgroepen (tariefstructuur)

Impact op begroting bij betaling 2016-2019 (BAU)

Behoeften om tariefstijging tov 2013 te vermijden
(incl. offshore)

2016:	1,1 mld €
2017:	1,2 mld €
2018:	1,3 mld €
2019:	1,4 mld €
<u>2020:</u>	<u>1,1 mld €</u>
Totaal:	6,1 mld €

Bredere herziening nodig (hardnekkige problemen)

Systeemefficiëntie

Systeemkosten (120 mio/j)
Vennootschapsbelasting
BTW (230 mio/j)

Impact marktwerking

Gebrek aan flexibiliteit
Impact op elektriciteits- en
warmtemarkt

Complexiteit

Beperkte transparantie
Beperkte controle

Financiering

Smaller wordende
schouders, zwaarder
wordende lasten

Diverse pistes

Quotumsysteem en handel?

- NQ: geen certificatenhandel/quotumplicht
- Central clearing

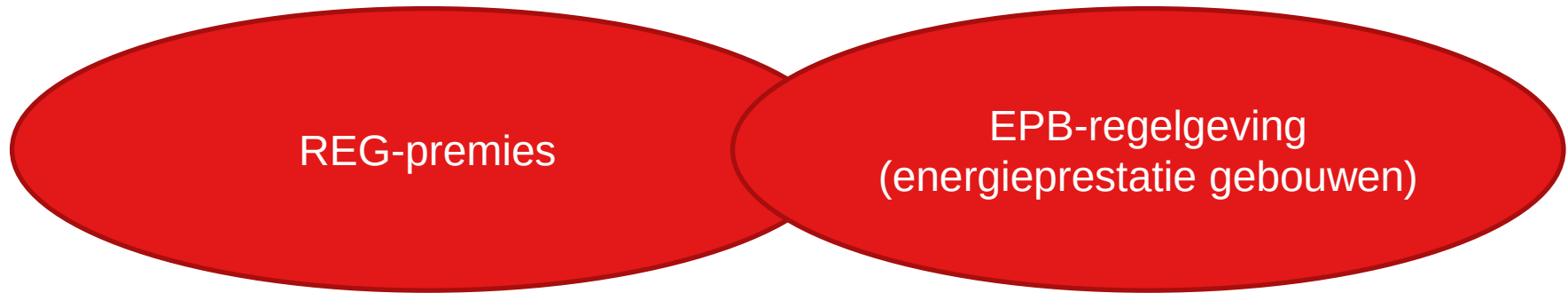
Steunbasis

- Investeringssteun
- Flexibele productiesteun
- Tendering

Aanrekeningsbasis

- MWh: (netto)verbruik?
- MW (capaciteit)
- Aansluitingspunt
- Differentiatie doelgroepen
- Heffing - fonds

D. Energie-efficiëntie

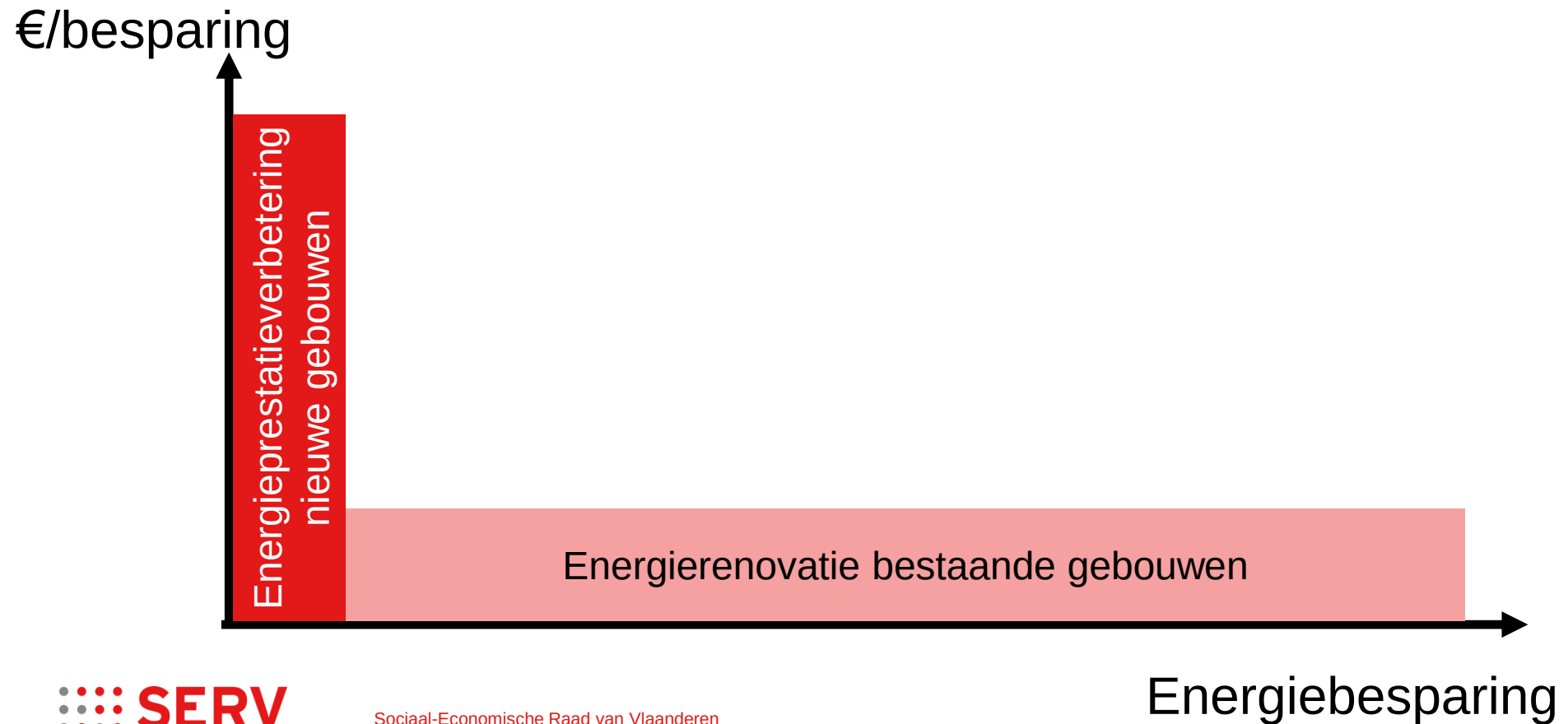

- Nog veel gebouwen met (zeer) slechte energierestaties
 - Woningen: 58%
 - Sociale woningen: 40%
 - Scholen: 75%

- Trage vernieuwingsgraad (40.000/jaar)
 - Huidig tempo: vernieuwing post-1995 woningen: einde in 2070
 - Verdubbeld tempo: einde 2040

Focus op energierenovatie van gebouwen

→ kostenefficiënt besparingspotentieel

Verbeter energie-efficiëntie echt

■ Bouw een gebouwenvisie uit

- Afbraak – renovatie
- Individueel – collectief
- Alle gebouwgerelateerde uitdagingen: ruimte, materialen, gezondheid, ...

■ Stem af op de behoeften en noden (onderzoek!)

- REG-premies: additionaliteit?
- Begeleiding (zeker bij kwetsbare groepen)!
- EPB (energieprestatieregelgeving gebouwen):
 - Administratieve lasten: berekeningen, verslagen, ...
 - Maatschappelijk optimale energieprestatieniveau?

Evalueer EPB-impact op woningmarkt

NIEUWBOUWMARKT

Strenger wordende EPB-eisen
Obv terugverdientijd investeringen
(micro-economische benadering)

energiebesparing ↑

bouwkost ↑

bouwende gezinnen ↓

vernieuwingsgraad ↓

energiebesparing ↓

WONINGMARKT

renovatiebudget ↓

renovatiesnelheid ↓

aankoopkost ↑

energiebesparing ↓

kopende gezinnen ↑

Potentieel maatschappelijk perverse effecten?!

Evalueer EPB-impact naar volume woningen

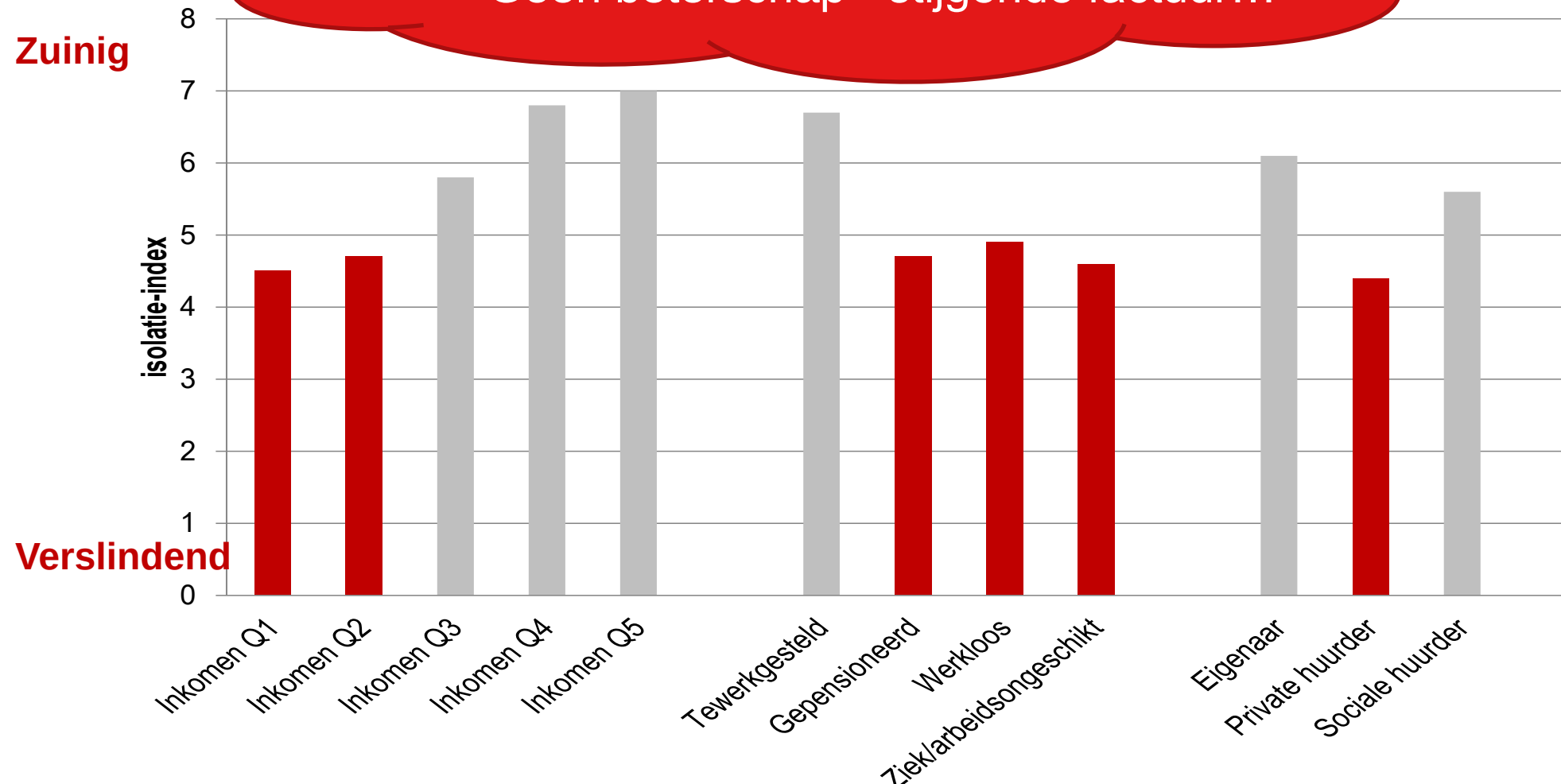
Kleine woningen: beter voor energie- en materiaalverbruik

- EPB (MWh/m²) houdt geen rekening met volume-effecten
Bv. Energieverbruik grote zuinige woning > kleine minder zuinige woning
- Kleine woning haalt moeilijker laag (goed) EPB-peil

Evalueer impact op kwetsbare groepen

Kwetsbare groepen in slechte woningen
Energiekost/budget: 15% (3% D10)
Geen beterschap - stijgende factuur...

Curatieve aanpak (soc. ODV)

Effectiviteit?
Efficiëntie?
(systeemkosten)

Premies voor energie en wonen

Nauwelijks bereik
kwetsbare doelgroepen
Mattheuseffect
Additionaliteit?

Preventieve aanpak

Lokale begeleiding REG-
maatregelen
Integratie met woon- en
armoedebeleid
Op maat, o.a. voor private
huurders

Besluit

- A. Werk bottom-up samen aan een **energiesysteemvisie**
- B. Volg **netontwikkeling** en –beheer actief op
- C. Zorg voor een rechtvaardige **energiebeleidsfinanciering**
- D. Verbeter **energie-efficiëntie** echt, zeker bij private huurders

